

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/722/2015
Identifikačné číslo spisu: 5909201602
Dátum vydania rozhodnutia: 29.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5909201602.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. P., bývajúceho v H., zastúpeného Mgr. Ivanom Petkovom, advokátom v Bratislave, Na vršku č. 12, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 6 C 12/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. mája 2015 sp. zn. 7 Co 202/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 13. mája 2015 sp. zn. 7 Co 202/2015 vo výroku, ktorým bol zrušený výrok rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 20. júna 2012 č.k. 6 C 12/2009 o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 eur z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie smerujúce proti výroku uznesenia Krajského súdu v Žiline z 13. mája 2015 sp. zn. 7 Co 202/2015, ktorým odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 20. júna 2012 č.k. 6 C 12/2009 o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok po tom, čo čiastočným rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 6 C 12/2009-206 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.794,20 eur titulom náhrady škody za trovy obhajoby, po pripustení poslednej zmeny žalobného petitu, rozsudkom z 20. júna 2012 č.k. 6 C 12/2009-331, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 eur titulom náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetná suma predstavuje náhradu škody spôsobenú rozhodnutím o väzbe v trvaní 337 dní, keď žalobca bol rozsudkom z 1. augusta 2007 spod obžaloby oslobodený. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že dopad odňatia slobody podstatným spôsobom zasiahol do života žalobcu a to tak v čase výkonu väzby, ako aj v nasledujúcom období a preto mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 115 eur za každý deň obmedzenia osobnej slobody, pretože zo strany štátu došlo k výraznému, neprimeranému zásahu do integrity osobnosti žalobcu. Vo zvyšku žalobu zamietol, keď žalobcom požadovanú sumu 200.000 eur nepovažoval za opodstatnenú a priznané odškodnenie považoval za

primerané a spravodlivé vzhľadom na zásah do súkromia žalobcu a spôsobenú ujmu. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie oboch účastníkov, Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 Co 324/2012, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.000 Eur do troch dní a vo zvyšku návrh zamietol. Po zrušení tohto jeho rozsudku uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2014 sp. zn. 4 Cdo 268/2013 a vrátení mu veci na ďalšie konanie, Krajský súd v Žiline uznesením z 13. mája 2015 sp. zn. 7 Co 202/2015 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 eur zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a odvolanie žalobcu odmietol. Samostatným výrokom vyslovil, že v zamietajúcej časti zostáva rozsudok súdu prvého stupňa nedotknutý. Odmietnutie odvolania žalobcu odôvodnil tým, že jeho odvolanie podané 6. augusta 2012 elektronickým podaním bolo oneskorené, keď posledným dňom odvolacej lehoty bol 3. august 2012, pretože právny zástupca žalobcu prevzal rozsudok súdu prvého stupňa 19. júla 2012. Vo vzťahu k odvolaniu podanému žalovanou konštatoval, že odvolanie podpísané štátnou tajomníčkou bolo podané oprávnenou osobou, pretože takéto oprávnenie jej vyplývalo z Inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 15/2012 zo 14. mája 2012 č. 200444/2012/30, ktorou sa stanovuje rozsah podpisových a dispozičných oprávnení a podľa čl. 9 (Podpisové a dispozičné oprávnenia vo veciach patriacich do pôsobnosti sekcie právnych služieb) ods. 2 písm. c/, štátna tajomníčka schvaľuje a podpisuje opravné prostriedky a mimoriadne opravné prostriedky v občianskom súdnom konaní. Z uvedeného znenia krajský súd vyvodil, že štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky JUDr. P. bola oprávnená v mene Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré koná za žalovanú (§ 21 Občianskeho zákonníka), podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu, teda odvolanie bolo podané oprávnenou osobou. S poukazom na ustanovenie § 132 O.s.p. potom uviedol, že skutkové zistenie súdom prvého stupňa nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keď súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že žalobca po prepustení z výkonu väzby si nevedel nájsť zamestnanie, pretože tomuto záveru nezodpovedá ani jeho výpoveď na pojednávaní konanom 11. novembra 2009, kedy uviedol, že po prepustení sa zamestnal u svojej matky - podnikateľky ako servisný technik registračných pokladní, že chcel byť aj vedúcim v E. predajni, že si založil spoločnosť s.r.o., v ktorej je konateľom a spoločníkom a v spise sa nachádza správa - potvrdenie o zamestnaní, ktoré vydala S. (matka žalobcu), z ktorého vyplýva, že žalobca bol zamestnaný v jej firme od 1. januára 2006 do 1. decembra 2006 na pozícii údržbár, pričom sa jednalo o novovytvorené pracovné miesto a za uvedené obdobie mu bola vyplatená mzda v celkovej výške 53.109,- Sk. V spise sa tiež nachádza daňové priznanie obchodnej spoločnosti KML, s.r.o., v ktorej je žalobca jediným spoločníkom a zároveň aj jedným z konateľov (so svojou matkou), s účinnosťou od 7. októbra 2006. Nie je tiež zrejmé, na základe akých vykonaných dôkazov okresný súd dospel k záveru, že v čase vzatia žalobcu do väzby, bol tento vrcholovým športovcom vzpieračom, ak podľa výpovede svedka F. sa jedná o šport, ktorý vykonával v minulosti a z výpovede svedkyne S. vyplýva, že žalobca si po návrate z väzby našiel priateľku, pričom tento vzťah v čase výsluchu uvedených svedkov trval. Odvolací súd poukázal na to, že okresný súd nehodnotil, na základe akých skutkových a právnych dôvodov bol žalobca vzatý do väzby a v dôsledku akých právnych dôvodov bol z väzby prepustený. Uzavrel, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania predčasne dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu o jeho vzatí do väzby, keď skutkové zistenia uvedené v dôvodoch rozsudku okresného súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej, vyhovujúcej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. O trovách konania uložil rozhodnúť súdu prvého stupňa.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca „v celom rozsahu“, pričom prípustnosť aj dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože ako účastníkovi konania sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že reagoval na prípis súdu týkajúci sa podpisu štátnej tajomníčky na odvolaní žalovanej proti rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom upozornil na skutočnosť, že dovolací súd vo svojom uznesení vyslovil, že odvolanie podpísala a podala štátna tajomníčka vo vlastnom mene, nie v mene žalovanej a ďalej

argumentoval, že názor dovolacieho súdu vyslovený v dovolacom konaní je záväzný pre nižšie súdy. Táto námietka však zostala odvolacím súdom absolútne opomenutá, súd ju odignoroval. Odvolací súd neskúmal, či je štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti oprávnená podať odvolanie namiesto žalovanej vo vlastnom mene, tak ako mu túto povinnosť uložil dovolací súd, ale skúmal irelevantnú otázku, či bola štátna tajomníčka oprávnená podať odvolanie v mene ministerstva spravodlivosti. Dovolateľ namietal, že štátna tajomníčka podala dovolanie vo vlastnom mene a preto bolo potrebné odvolanie žalovanej odmietnuť. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaná vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým došlo k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa a k odmietnutiu odvolania žalobcu, nevykazujúce znaky ani jedného z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvého stupňa a uzneseniu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie, nie je prípustné dovolanie z iných dôvodov, než sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. (por. bližšie R 34/1995).

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že pri posudzovaní existencie procesnej vady uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že v konaní došlo k takejto vade.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobcovi bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Podľa niektorých názorov súdnej praxe prípad odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) predstavuje zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom, pokiaľ pre vydanie zrušujúceho rozhodnutia neboli splnené zákonné podmienky a pokiaľ možno dôvodne prezumovať, že vec bude meritorne prerokovaná napr. potvrdením, či zmenou rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 219 a § 220 O.s.p. (porovnaj napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 189/2011, sp. zn. 7 Cdo 194/2012, 7 Cdo 255/2012).

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dochádzať aj odmietnutím odvolania odvolacím súdom, ak pre to neboli dané procesné predpoklady (por. tiež R 23/1994, obdobne R 51/1996, R 55/2006). Dovolací súd preto tiež skúmal, či postupom odvolacieho súdu, v rámci ktorého bolo odmietnuté odvolanie žalobcu, došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd vychádzal z § 204 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sa odvolanie podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Vzal na zreteľ tiež § 46 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého možno písomnosť doručiť adresátovi v byte, v sídle (mieste podnikania), na pracovisku alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Napokon zohľadnil ustanovenie § 49 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

V preskúmvanej veci žalobcovi, ktorý 28. januára 2011 udelil plnú moc na jeho zastupovanie v konaní advokátovi Mgr. G., bol rozsudok správne doručovaný prostredníctvom jeho právneho zástupcu. Súčasťou spisu je v preskúmvanej veci poštová doručienka, ktorá je založená na č.l. 340. Údaje na tejto doručienke vyznačené sa týkajú doručenia rozsudku sp. zn. 6 C 12/2009-331 a je na nej odtlačok dátumovej pečiatky „19-07-2012“ a nečitateľný podpis. Právny zástupca žalobcu nepopieral, že ide o jeho podpis, že túto doručienku vôbec nepodpisal, resp. nespochybnil prevzatie tejto zásielky v uvedený deň. Vychádzajúc z týchto údajov je zrejmé, že posledným dňom na podanie odvolania bol 3. august 2012 a keďže odvolanie žalobcu datované 6. augusta 2012 bolo odoslané toho istého dňa elektronickou poštou do podateľne okresného súdu, bolo podané oneskorene.

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu, v rámci ktorého bolo odvolanie žalobcu odmietnuté ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Procesne neprípustné dovolanie žalobcu proti výroku, ktorým bolo odmietnuté jeho odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa preto Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Dovolací súd sa ďalej zaoberal dovolaním žalobcu smerujúcemu proti výroku odvolacieho súdu, ktorým zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dovolaateľ v tejto časti odňatie možnosti konať pred súdom spája s nesprávnym posúdením otázky splnenia podmienok odvolacieho konania, čo viedlo k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle § 221 ods. 2 O.s.p. Za odňatie možnosti konať pred súdom označil nesprávny postup odvolacieho súdu - vydanie zrušujúceho uznesenia odvolacím súdom, keď pre tento postup neboli splnené zákonné

podmienky.

Na tomto mieste dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca nedôvodne vytyka odvolaciemu súdu, že v rozpore „s názorom vysloveným“ v uznesení najvyššieho súdu „skúmal irelevantnú otázku, či bola štátna tajomníčka oprávnená podať odvolanie v mene ministerstva spravodlivosti“.

Niet pochyb o tom, že najvyšší súd vo svojom zrušujúcom uznesení uložil odvolaciemu súdu povinnosť skúmať, či odvolanie žalovanej bolo podané k tomu oprávnenou osobou (por. čl. 352), pretože odvolanie podpísala JUDr. P. - štátna tajomníčka (t.j. bolo podané v mene štátnej tajomníčky) bez toho, aby preukázala, že k takémuto úkonu bola splnomocnená, resp., že takéto oprávnenie jej vyplýva z príslušného interného predpisu. Odvolací súd sa preto správne zameril na skúmanie, či štátna tajomníčka vo vlastnom mene (t.j. v mene štátnej tajomníčky) bola oprávnená podať odvolanie v predmetnej veci. Odvolací súd si však pre posúdenie tejto otázky nezadovážil dostatok relevantných dôkazov a tým dostatočne nezistil, či sú splnené podmienky, za ktorých môže odvolací súd konať a o veci rozhodnúť.

Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému reálny prístup k súdu (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08). Súdna ochrana v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy predpokladá predošlé uplatnenie zákonom ustanoveného postupu, ktorým sa oprávnená osoba domáha svojho práva (resp. jeho ochrany) na súde (I. ÚS 24/97).

Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania, ktoré slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní (Najvyšší súd SR sp. zn. 5 MCdo 13/2010).

Súdna ochrana musí vždy zodpovedať zákonu upravenému postupu, len tak (a nie inak) je dovolené ju poskytovať. Podľa názoru dovolacieho súdu obsahu základného práva na súdnu ochranu zodpovedá povinnosť odvolacieho súdu rozhodnúť zákonom prezumovaným spôsobom o podanej žalobe a v kontexte tohto prípadu aj o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa. K zrušeniu rozhodnutia môže odvolací súd pristúpiť len vtedy, ak nie sú podmienky na potvrdenie, alebo zmenu rozsudku (§ 221 ods.1 O.s.p.). Konanie možno zastaviť, ak nie sú splnené podmienky, za ktorých súd môže konať a nejde o prípad, kedy sa nepodarilo nedostatky podmienok konania odstrániť (§ 103 v spojení s § 104 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli normy podústavného práva interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08), pričom tento prístup možno nájsť aj v judikatúre Ústavného súdu Českej republiky (napr. III. ÚS 150/99). Tento zároveň uviedol, že prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúci k extrémne nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv (IV. ÚS 1735/07).

Účastník občianskeho súdneho konania má legitímne právo očakávať, že súd rozhodujúci v jeho veci pozná právo (iura novit curia) a rozhodne podľa práva (I. ÚS 390/08). Princíp právnej istoty (vyklúčujúci

priestor pre ľubovôľu) musí byť prítomný vo všetkých rozhodnutiach orgánov verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Nerešpektovanie zákonných predpokladov pre zrušenie rozhodnutia alebo zastavenia súdneho konania spočíva v rovine porušenia podústavného práva, avšak prelomením princípu právnej istoty môže viesť zároveň i k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Aby odvolanie malo právne účinky, t.j. aby na jeho základe vznikli procesné vzťahy vyplývajúce z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, musí spĺňať požiadavky stanovené pre tento úkon procesným predpisom. K základným náležitostiam odvolania v prvom rade patrí, že opravný prostriedok podal procesne legitimovaný subjekt, ktorým v odvolacom konaní môže byť len účastník. Účastníkom konania podľa § 90 O.s.p. je navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje. Ak je účastníkom právnická osoba, koná za ňu štatutárny orgán, prípadne iná osoba, ktorá je na úkon oprávnená na základe zákona alebo na základe osobitného poverenia.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobe, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 21 ods. 5 O.s.p. každý, kto koná za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát, musí svoje oprávnenie preukázať, ak také oprávnenie nevyplýva z obchodného registra alebo z iného verejného registra, alebo ak také oprávnenie nie je známe súdu z jeho činnosti.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd vzhľadom na dôvod zrušenia a vrátenia mu veci najvyšším súdom na ďalšie konanie, vyzval žalovanú na preukázanie, či odvolanie podané v jej mene bolo podpísané na to oprávnenou osobou, keď namiesto ministra, odvolanie podpísala štátna tajomníčka JUDr. P. Na základe výzvy odvolacieho súdu žalovaná prípisom z 9. marca 2015 oznámila odvolaciemu súdu (por. čl. 524), že štátna tajomníčka podpísala odvolanie na podklade Inštrukcie Ministerstva spravodlivosti 15/2012 čl. 9 ods. 2 písm. c/ zo 14. mája 2012 č. 20444/2012/30, ktorou sa ustanovuje rozsah podpisových a dispozičných oprávnení (ďalej len „inštrukcia 15/2012“), ktorú pripojila k svojmu prípisu. Vychádzajúc z obsahu Zbierky inštrukcií a oznámení (zdroj:), však Inštrukcia Ministerstva spravodlivosti 15/2012, bola menená a doplnená Inštrukciou Ministerstva spravodlivosti 24/2012 č. 20503/2012/100 z 13. júna 2012, ktorá nadobudla účinnosť 15. júna 2012. Zo súdneho spisu je zrejmé, že dovolanie štátnej tajomníčky v predmetnej veci bolo datované 6. augusta 2012, preto ak odvolací súd posudzoval podpisové právo štátnej tajomníčky podľa Inštrukcie Ministerstva spravodlivosti 15/2012 zo 14. mája 2012 č. 20444/2012/30, vychádzal z neaktuálneho znenia.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister. Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník. Minister môže poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností.

Bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu zadovážiť si Inštrukcia Ministerstva spravodlivosti 15/2012 v aktuálnom znení vzhľadom na tvrdenie žalovanej, že podpisové oprávnenie štátnej tajomníčky vyvodzovala práve z tejto inštrukcie, resp. zistiť, či na tento úkon nebola priamo splnomocnená ministrom, resp. či v čase podpisovania odvolania bol minister neprítomný, t.j. nachádzal sa mimo územia Slovenskej republiky. Odvolací súd však takto nepostupoval. Bez uvedeného postupu, je záver odvolacieho súdu, že štátna tajomníčka ktorá podala dovolanie v predmetnej veci v mene žalovanej bola na takýto úkon v zmysle interného predpisu ministerstva - inštrukcie 15/2012 oprávnená, predčasný, a preto ho nemožno považovať ani za správny.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený výrok o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 eur a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodol, pretože o trovách celého konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.